UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Questiones spiritualis [con]uiuij delicias preferentes, super euangelijs tam de te[m]pore [quam] de sanctis

Johannes <de Turrecremata>

Lyon, 18. Jan. 1509

In festo sancti vincentij martyris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70506

Visual Library

de hac deſponſatione cõmendat
multipliciter ſponſum ſuũ. Pꝛi
mo a nobilitate oꝛiginis. cũ ait
de eo. Cuius mater virgo eſt et
pater feminã neſcit. Scđo a cel
ſitudine dignitatꝫ cũ de eo dicit.
Ipſi ſum deſponſata cui angeli
deſeruiũt. Tertio a pulcritudi
ne ⁊ ſpecioſitate. cuꝫ ait. Cuius
pulcritudinẽ ſol ⁊ luna mirant.
Quarto a largitate munerũ. cuꝫ
ait. Immẽſis monibus oꝛnauit
dexterã meam. ⁊ collum meum
cinxit lapidibꝫ p̃cioſis. i. bonis
operibus per dexterã patientiã
in paſſionibus tradidit auribus
meis ineſtimabiles margaritas
verba ſcꝫ diuina. p̃cioſiſſima ci-
clade. i. toga auro texta. i. aurea
caritate immẽſis monilibus oꝛ
nauit me. i. ſinceriſſimo ⁊ caſtiſ
ſimo amoꝛe quo ex omni parte
clauſa ſim. Quinto cõmendat a
ſpecialitate amoꝛis. cũ ait. Si-
gnum poſuit in faciẽ meam. Si
gnum quidẽ virginitatis vt mẽs
illud cõſiderans fidelitatẽ ei cõ
ſeruet. ⁊ ſic oẽs carnis delecta-
tiones ſpernat. vñ ait. Ut nullũ
pꝛeter eũ amatoꝛẽ admittã. Itẽ
ſignũ paſſionis ſue ad oĩa aduer
ſa tolerãda. ⁊ ideo ait. Sãguis
eius oꝛnauit genas meas. vt. ſ.
gene in q̃bus apparet verecũdia
ſicut ſanguine ſint. infuſe vt nul
lus de cetero ruboꝛ ibi appareat
pꝛo aliqua mundana cõfuſione.
Sexto cõmendat eum ab hone-
ſtate ⁊ ſctitate nuptiarũ. cũ ait.
Amo xp̃m cuiꝰ thalamũ introiui
quẽ cũ amauero caſta ſum. cũ te
tigero mũda ſũ cũ accepero v̄go
ſum. Tãtus aũt carnalis polluit
ſꝫ iſte mũdat. ille virginitatẽ vio
lat iſte aũt ab oĩ macula p̄ſeruat
Nota bene rõnem hoꝝ. q2 amoꝛ
vnit ⁊ extaſim facit ſm dionyſiũ
⁊ q̃to aliq̃ plus nobilioꝛi vnitur
tanto nobilius efficit. Ratio er
go omniũ eſt amare. q2 mũdiſſi-
mus ⁊ ſctiſſimꝰ eſt ſpõſus. ⁊ ideo
neceſſe eſt vt ea ſponſa que illi
cõiungitur mũda ⁊ ſancta ſit.

In feſto
beati vincen-
tij martyꝛis.
eſt euangeliũ
Amẽ amẽ di-
co vobis. Ni
ſi granũ Joh.
xij. Circa q̃
poſſunt diſpu
tari ſequẽtes q̃ões. ¶ Prima.
vtrũ q̃s poſſit abſq3 caritate per
fecta martyꝛio ſe offerre. ¶ Se
cũda. vtrũ beatus vincẽtius ſic
miniſtrauerit xp̃o foꝛtiter vſq3
ad moꝛtẽ pꝛo eius fide certãdo:
vt a patre celeſti meruerit hono
rificari ſpeciali coꝛona gloꝛie q̃
dicitur aureola.

D primã
queſtionẽ ſic
vtrum q̃s poſ
ſit abſq3 cari-
tate perfecta
martyꝛio ſe
offerre. ſic p-
ceditur. Et videt q sic. ſup illud

pſal'. Ideo dilexi mādata tua ſu-
per aurum ꝛc. dicit gloſa. ꝙ mi-
nima caritas plus diligit dei le-
gem ꝙ̄ milia auri ꝛ argenti. et
eadem ratione ꝙ̄ oīa tēporalia.
ſed illud qđ minꝰ diligimꝰ expo
nimus pro eo qđ magis diligi-
mus. ergo ꝛ oīa tēporalia ꝛ etiā
ꝓpriā vitā poteſt exponere pro
xpo qui habet minimā caritatē.
¶ In oppoſitū arguit ſic. ſi abſ-
ꝗ caritate ꝑfecta poſſet ꝗs ſe of
ferre martyrio. ergo pari ratio-
ne martyriū ſuſtinere poteſt abſ
ꝗ caritate ꝑfecta. ſed hoc videt
eſſe falſum. ſm illud Iohis. xv.
Maiorez hac dilectionē nemo
habet vt aiam ſuā ponat ꝗs pro
amicis ſuis. ergo nullus abſꝗ
caritate ꝑfecta pōt ſe ad marty-
riū offerre. ¶ Rn̄deo iuxta ſctm̄
thomā. (quolibeto. iiij. art. xix.)
ꝙ in operibus virtutū duo ſunt
attēdēda. ſcz id qđ fit. ꝛ modꝰ fa
ciēdi. Cōtingit aūt idē factū qđ
fit ſm aliquā ꝑfectā virtutē fie-
ri ꝛ nō ſolū ab habēte paruā vir
tem, ſed etiā nō habēte virtutē.
ſicut aliꝗs nō habēs iuſticiā pōt
facere aliqđ opus iuſtū. Sed ſi
attendamꝰ ad modū faciēdi ille
qui nō habet virtutē nō pōt ope-
rari ſicut ille ꝗ habet nec ille ꝗ
habet paruā ſicut ille ꝗ hꝫ ma-
gnā. qꝛ operat faciliter ꝛ ꝓmpte
ꝛ delectabiliter. qđ nō idē facit
ꝗ caret virtute vel paruā habet.
Sic ergo dicēdū eſt ꝙ hoc opus
qđ eſt ſe offerre martyrio vł etiā
martyriū ſufferre pōt facere nō
ſolum caritas perfecta ſed etiā
imperfecta. ꝛ qđ plus eſt. etiam
ille qui caret caritate. ſm id. j.
Cor. xiij. Si tradidero corpus
meuꝫ ꝛc. ſed caritas ꝑfecta hoc
facit ꝓmpte ꝛ delectabiliter. Si
cut ptꝫ in noſtro vincētio. qui in
tormētis hilaritatē oſtēdit. vnde
cū preciperet vt exhiberet tor-
mentis. Vincentiꝰ inqt. Hoc eſt
qđ ſemꝑ optaui ꝛc. hoc aūt non
poteſt facere caritas imꝑfecta.
ꝛ minus qui ea caret. Et per hoc
patefit rn̄ſio ad oppoſita.

A D ſecūdam
queſtionez ſic
ꝓcedit. Et vi-
detur ꝙ beatꝰ
vincētius non
meruit hono-
rari ſpāli co-
rona glorie que dicit aureola.
¶ Primo ſic. aureola eſt p̄miuꝫ
qđ operibꝰ ſuperogationis red-
ditur. ſed mori pro defenſione fi
dei fuit opus neceſſitatis nō ſu-
pererogatiōis. qꝛ vt inquit apo-
ſtolus ad Roma. x. Corde credit
ad iuſticiam oris cōfeſſio fit ad
ſalutem. ergo beatus vincētius
tunc certādo pro fide nō meruit
aureolam. Secundo ſic. omnis
corona glorie que ꝓmittit omi-
bus miniſtrātibus xpo eſt vt ſint
vbi ipſe eſt in eterna beatitudi-
ne. vt in preſenti euangelio ha-
betur. ergo beatus vincētius ꝑ
adminiſtrationē ſuaꝫ nō meruit
aliam ſpecialem coronā ꝙ̄ alij.

¶ Tertio ſic.(vt arguit.iiij.ſen. di.xlix.q.v.ar.j.q.j.) Confirmã do premium eſſentiale promiſſuz oib⁹ miniſtrãtib⁹ xp̃o eſt ip̃a beatitudo.ſʒ beatitudo ſm boetium eſt ſtat⁹ oim̃ bonoꝝ aggregatione pfectus.ergo premiũ eſſentiale includit omne bonũ qđ habet in patria.⁊ ſic aureola includit in aurea.⁊ p ꝯſequẽs non eſt aliud a primo qđ eſt aurea. ¶ In oppoſituz arguitur ſic. Sicut pugne quam ſequitur victoria debetur corona. ſm illud.ij. Thi.ij. Nõ coronabitur niſi qui legitime certauerit.ergo vbi eſt ſpecialis ratio certaminis ibi dʒ eſſe ſpecialis corona.ſʒ beat⁹ vincẽtius adminiſtrauit xp̃o fortiſſime pugnando vſqȝ ad mortẽ ꝑ fide ei⁹.vt in ſuavita ptʒ.ergo ſibi debetur ſpãlis corona. ¶ Reſpondeo dicendũ.ꝙ beat⁹ vincentius certando ꝑ fide xp̃i vſqȝ ad mortẽ ñ ſolũ meruit coronã glorie.ſʒ coronari ⁊ etiã aureola honorificari. Iſta ꝯcluſio ptʒ.đr eñi ſic de eo in legẽda ſua. Egregi⁹ dei martyr vincẽti⁹ diris tormẽtorum ſupplicis pro chriſto alacriter ſuperatis ac felicis pugne agone conſtanter expleto. tandẽ precioſam reſolutus in mortem celo triumphans reddidit ſpiritum.et voce angelica dicitur ei. Agnoſceo vincenti inuictiſſime quia pro cuius nomine fideliter decertaſti.ipſe tibi coronam perpetuam ſeruat in celis. Pro qua concluſione plenius intelligẽda eſt primo notãdũ.ꝙ diſtinguitur duplex premiũ in beatis. Quodã cõmune ⁊ eſſentiale qđ eſt ip̃a btitudo q̃ cõſiſtit in plena viſiõe et fruitione diuinitatis. Et dicitur hoc premiũ metaphorice corona vel aurea. Tũ ex parte meriti qđ cuʒ quadã pugna agitur. Militia enim eſt vita hominis ſuper terrã Job.vij. Tum etiam ex parte premij per qđ homo efficitur quodãmodo pticeps diuinitatis.⁊ per ꝯſequens regie poteſtatis Apoc.v. Feciſti nos deo noſtro regnũ ⁊ ſacerdotes. Corona aũt eſt ſignum ꝓpriũ regie dignitatis. Aliud đr accidẽtale p̄miũ qđ eſſentiali ſuperaddit corone.⁊ etiã đr habere corone rationem. Verũ qꝛ nihil poteſt ſuperaddi corone q̃ eſt eſſentiale p̄miũ quodcũqȝ ſit eo min⁹.⁊ ideo ſuperadditũ p̄miũ aureola noiatur. Et ſic dicendũ eſt ꝙ aureola dicit aliquid auree ſuperadditũ quaſi quoddã gaudiũ de operib⁹ a ſe factis que habẽt rationẽ victorie excellẽtis. quod eſt aliud gaudiũ ab eo quo de cõiũctione ad deũ gaudet.qđ gaudiuʒ dicit aurea. ¶ Scđo notandum ꝙ (vt habet.iiij.ſen.di.xlix.q.v.ar.iij. q.ij.) ſicut ineſt hõi quedam pugna ſpũs cõtra interiores concupiſcentias. Ita etiam ineſt hõi quedam pugna cõtra paſſiones exterius illatas. Vñ ſicut perfectiſſime victorie qua de cõcupiſcẽtijs carnis triumphat.virginitati debet ſpecialis corona q̃

aureola dicitur. Ita etiā perfectiſſime victorie q̄ habet in pugnatione exteriori debet aureola. Perfectiſſima aūt victoria de exteriorib' paſſionib' ꝯſiderat ex duob'. Primo ex magnitudine paſſiōis. iter oēs aūt paſſiōes illatas exteriꝰ ꝑcipue locū tenet mors. Scđo ꝯſiderat ex cauſa pugne. qn̄ ſcʒ eſt ꝓ honeſta cauſa que. ſ. eſt ipſe xp̄s. Et hec duo in martyrio ꝯſiderant ſcʒ mors ⁊ ꝙ ſit ſuſcepta ꝓ xp̄o. Cum aūt beatiſſimꝰ vincētiꝰ hanc pugnā duriſſimā ꝓ xp̄o ſuſceperit. ⁊ ꝓ eo mortē atrociſſimā ſuſtinuerit. Tenēdū eſt ꝙ beatus vincētius a patre celeſti ſit ſpeciali corona que dicit aureola honorificatꝰ. Vn̄ angelꝰ ad eū. Exurge martyr inclite. exurge ſecurꝰ ⁊ almis cetibꝰ noſtris noſter ſodalis addere. O miles inuictiſſime fortiſſimoꝝ fortior. iam te ipſa pena ⁊ aſpera tormēta victorē tremūt. Itē exclamat prudētius. Tu ſolꝰ orbis inclite ſolus brauij duplicis palmā tuliſti. tu duas ſimul paſti aureas. ¶ Ad rōnes in oppoſitū. ¶ Ad ꝑmā reſpōdetur negādo ꝯn̄aʒ. Et ratio eſt. Tum ꝑmo. qꝛ ſuſtinere mortem ꝓ xp̄o ꝙtum eſt de ſe eſt opꝰ ſuperogatiōis. Nō em̄ q̄libet tenetur fidē ſuā corā pſecutore cōfiteri. ſed tn̄ in caſu eſt de neceſſitate ſalutis qn̄ ſcʒ aliq̄s a pſecutore depꝛhēſus de fide ſua req̄ritur quā ꝯfiteri tenet. Tū ſcđo qꝛ nō ſeq̄tur ꝙ aureolā tūc in tali caſu nō mereat. Aureola enim nō debet operi ſuperogationis inq̄tum eſt ſuperogatio. ſed inq̄tum pfectionē quādā hʒ. vnde tali pfectione manēte etiā ſi nō ſit ſuperogatio aliq̄s aureolam meret. ¶ Ad ſcđam rn̄det negādo ꝯn̄am. Et rō eſt. qꝛ lʒ ibi cōis ponat remuneratio miniſtrātiū xp̄o. nihilominꝰ alia ⁊ alia dabitur ſpāliter aliq̄bus ꝓpter excellentiā alicuius victorie quā ipſi ſpecialiter habuerūt. ¶ Ad tertiam rn̄detur negādo ꝯn̄am. Et ratio eſt. qꝛ lʒ beatitudo īcludat oīa que ſunt neceſſaria ad pfectam hoīs vitā que ꝯſiſtit in perfecta hoīs operatione. nihilominus quedā poſſunt ſupaddi non quaſi neceſſaria ad pfectā operationē vt ſine q̄bus eſſe nō poſſit. ſed qꝛ his additis eſt beatitudo clarior vt ptinet ad bene eſſe beatitudinis ⁊ decētiā quandaʒ ipſiꝰ. ſicut ⁊ felicitas politica ornatur nobilitate. vt corporis pulcritudine. ⁊ huiuſmodi. ſine quibus tamen eſſe poteſt. vt ptʒ. j. ethicoꝝ. ⁊ hoc modo hic.

N cōuerſione ſcti pauli eſt euangeliuʒ. Dixit ſymon petrꝰ ad ieſum. Mat. xix. Circa qđ poſſunt diſputari ſequētes queſtiones. ¶ Prima. vtruʒ paulus ſit ſeſſurus. cum xp̄o adiudican-